

Chirurgická liečba gynekomastie vyvolanej bicalutamidom, prehľad vybraných liekov spôsobujúcich nežiaduce účinky – gynekomastiu

Júlia Bartková^{1, 2, 3}, Dominika Miklišová³, Miroslava Verbat³, Ema Šutaková⁴, Alžběta Novotná³, Zuzana Jelinková², Bretislav Lipový²

¹Klinika popáleninové medicíny, 3. lekárska fakulta, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika;

Fakultná nemocnica Královské Vinohrady, Praha, Česká republika

²Klinika popálenin a plastické chirurgie Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice Brno

³Lékařská fakulta Masarykovy univerzity Brno, Česká republika

⁴I. lekárska fakulta – Univerzita Karlova Praha, Česká republika

⁵II. lekárska fakulta Univerzita Karlova Praha, Česká republika

Gynekomastia môže byť spôsobená širokou škálou možných etiológií vrátane tumoru, niektorých liekov, obezity, hypogonadizmu, androgénovej rezistencie alebo tyreotoxikózy. Prezentujeme pacienta s gynekomastiou, ktorá vznikla na základe pravidelného užívania lieku bicalutamid po onkologickom ochorení prostaty. U pacienta išlo o dlhoročný sprievodný prejav užívania tohto lieku, nárast prsníkov mu spôsoboval výrazný diskomfort, preto sme pristúpili k chirurgickej intervencii, obojstrannej mastektómii v kombinácii s liposukciou. Zároveň prezentujeme prehľad ďalších možných vybraných liekov, pri ktorých sa preukázal vplyv na vývoj gynekomastie.

Kľúčové slová: gynekomastia, bicalutamid, karcinóm prostaty, vedľajšie účinky.

Surgical treatment of bicalutamide-induced gynecomastia, an overview of selected drugs causing unwanted effects of gynecomastia

Gynecomastia, the enlargement of male breast tissue, is usually caused by hormonal imbalances between estrogen and testosterone levels. However, it can also be caused by a multitude of factors, such as tumors, obesity, hypogonadism, androgen insensitivity syndrome, thyrotoxicosis, or the use of numerous medications. As an example, we present a patient with gynecomastia which developed after a long-term treatment with bicalutamide for prostate cancer. Due to this adverse effect of his medication, our patient experienced significant anxiety and discomfort in his daily life. Therefore, a bilateral mastectomy in combination with liposuction was chosen for his treatment. Since drug-induced gynecomastia contributes to almost a quarter of all gynecomastia cases, we provide an overview of various other medications responsible for this condition.

Key words: gynecomastia, bicalutamide, prostate cancer, side effects.

Úvod

Gynekomastia je častým nálezom v mužskej populácii. Vo vekovej skupine 17–58 rokov bola prevalencia výskytu gynekomastie 36 %.

Významný nárast incidencie (57 %) bol zaznamenaný u mužov nad 44 rokov (1). Najvyššia prevalencia, 72 %, bola zaznamenaná vo vekovej skupine 50–69 rokov. Vyššia prevalencia

bola u pacientov s vyšším BMI (body mass index) (1). Až 20 % všetkých prípadov gynekomastie sa považuje za nežiaduci účinok liekov (2). Gynekomastia vyvolaná liekmi je